

58 SERİ NO'LU KATMA DEĞER VERGİSİ MÜKELLEFLERİNİN ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZLARI KULLANMALARI MECBURİYETİ HAKKINDA KANUNLA İLGİLİ GENEL TEBLİĞ

Belge türü	Tebliğ
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ MÜKELLEFLERİNİN ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZLARI KULLANMALARI MECBURİYETİ HAKKINDA KANUN
Tebliğ grubu	KATMA DEĞER VERGİSİ MÜKELLEFLERİNİN ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZLARI KULLANMALARI MECBURİYETİ HAKKINDA KANUNLA İLGİLİ GENEL TEBLİĞLER
Sayı	25302
Tarih	30.11.2003
Sıra no	58

3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunun **(1)** 3762 sayılı Kanunla **(2)** değişik 10 uncu maddesiile Bakanlığımıza tanınan yetkiye istinaden, taşıtlara perakende olarak (LPG, doğalgaz ve benzerleri de dahil) akaryakıt satışı yapan (akaryakıt istasyonu işletmeciliği faaliyetinde bulunan) birinci ve ikinci sınıf tacirlerin, işletmelerindeki akaryakıt pompalarının aşağıdaki açıklamalar çerçevesinde ödeme kaydedici cihazlara bağlanmaları gerekli görülmüştür.

1- Akaryakıt Pompalarının Ödeme Kaydedici Cihazlara Bağlanması:

a) Taşıtlara akaryakıt satışının yapıldığı pompalar, özellikleri 3100 sayılı Kanun ve Tebliğlerle belirlenen ve Bakanlığımızca onaylanan bir veya daha fazla ödeme kaydedici cihaza bağlanmış olacaktır. Pompalar, kasiyer veya pompacı olmaksızın bilfiil müşteri tarafından da (kredi kartlı vb.) kullanılabilen ödeme kaydedici cihazlara da bağlanabilecektir. Pompaların bağlı olduğu ödeme kaydedici cihazlar, pompanın içerisine, hemen yanına veya yakınındaki bir büroya yerleştirilebilecektir.

b) Pompalar akaryakıt verilen taşıtın plaka numarası girildikten sonra çalışacak şekilde düzenlenmiş olacaktır. Diğer bir ifade ile taşıtın plaka numarası girilmediği takdirde pompadan akaryakıt akmayacaktır. Şu kadar ki, taşıtlara yapılmayan (bidonla, varille vb.) her türlü akaryakıt satışında pompalara plaka numarası yerine müşterinin adı soyadı veya ünvanı bilgileri girilecektir.

c) Yapılan akaryakıt satışlarıyla ilgili bilgiler ödeme kaydedici cihaz hafızasına otomatik olarak kaydedilecektir. Hafızaya kaydedilen bilgiler, akaryakıt verme işleminin sonunda ödeme kaydedici

cihazdan yine otomatik olarak çıkacak fişler ile belgelendirilecektir. Bu fişler 3100 sayılı Kanunla ilgili 7 Seri No.lu Genel Tebliğin(3) "B" bölümünde sayılan bilgilere (akaryakıtın cinsi, miktarı, tutarı vb.) ilaveten, akaryakıt verilen taşıtın plaka numarasını da ihtiva edecektir. Plaka numarası, fiş üzerinde "tarih, fiş no ve saat" ibarelerinin altında, tek satır halinde, büyük harflerle (kalın yazımlı) veya değişik renklerde gösterilecek, plaka numarasının unsurları olan İl trafik kod numarası, harf grubu ve numara grubu birbirinden ayırılmış bir şekilde yazılacaktır (Örneğin; 06 LCV 01 gibi).

d) Mükelleflerin ticari, zirai ve mesleki faaliyetleriyle ilgili olarak satın aldıkları akaryakıt bedeli karşılığında, yukarıda belirtildiği şekilde düzenlenecek ödeme kaydedici cihaz fişlerinin, gider belgesi olarak kabul edilmesi, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun Mükerrer 257 nci maddesiile Bakanlığımıza tanınan yetkiye dayanılarak uygun görülmüştür. Ancak, fatura düzenleme mecburiyetini belirleyen kanuni haddi aşan satışlarda, fatura düzenlenmesi gerekmektedir.

e) Ödeme kaydedici cihazın veya sistemin arızalanması halinde arıza giderilinceye kadar pompa manuel olarak çalışmaya devam edecektir. Pompanın manuel olarak çalıştığı süredeki satış bilgileri, pompa içerisinde yer alacak "ara birim ünitesi"nin hafızasına kaydedilecektir. Bu bilgiler, arızanın giderilmesini müteakip toplam hasılat ve katma değer vergisi tahsilatı itibarıyla otomatik olarak ödeme kaydedici cihaz hafızasına kaydedilecek ve "Z" raporlarında gösterilecektir. Şu kadar ki meydana gelecek arızanın en çok 48 saat içerisinde giderilmiş olması, onarımı yapan yetkili servis elemanının, 3100 sayılı Kanuna göre tutmak zorunda olduğu başvuru kayıt defterine ve cihaz ruhsatnamesine, tarih ve saati de belirtmek suretiyle gerekli kayıtları yapması şarttır. Cihazın arızalanması sebebiyle manuel olarak kullanıldığı süreler içerisindeki satışlar Vergi Usul Kanununa göre düzenlenen fatura veya perakende satış vesikaları ile belgelendirilecektir. Bu şekilde düzenlenecek belgelerin üzerinde, diğer bilgilerin yanında taşıtın plaka numarası da yer alacaktır.

f) Akaryakıt pompalarının bağlanacağı ödeme kaydedici cihazlar, tek başlarına çalışabilecekleri gibi, bilgisayara da bağlanabileceklerdir.

2- Ödeme Kaydedici Cihazların Teknik ve Fonksiyonel Özellikleri:

Akaryakıt pompalarının bağlanacağı ödeme kaydedici cihazlar, diğer ödeme kaydedici cihazların (mali hafıza güvenliği de dahil) sahip olduğu teknik ve fonksiyonel şartların yanısıra aşağıdaki özellikleri de taşıyacaktır.

a) Ödeme kaydedici cihazlar bağlı olduğu akaryakıt pompası ile devamlı irtibat halinde olacaktır.

b) Akaryakıt pompasıyla ödeme kaydedici cihazların irtibatı kesildiğinde, (arıza nedeniyle manuel çalışma hali hariç) pompa tek başına çalışmayacaktır.

c) Mali hafıza ünitesi en az 2100 işgünü kapasiteli olacaktır.

d) Mali hafıza raporlarında, bilgi istenilen döneme ait her bir günlük "Z" raporu sayısı itibariyle;

- Tarih (gün, ay ve yıl olarak),
- Katma değer vergisi dahil toplam hasılat,
- Toplam katma değer vergisi tahsilatı,
- Satılan akaryakıtın cinsi ve miktarı,

ayrı ayrı belirtilmek suretiyle görülebilecek, söz konusu raporların sonunda ise gerek istenilen döneme ait, gerekse cihazın kullanılmaya başlandığı tarihten, hakkında bilgi istenilen dönemin son gününe kadar (son gün dahil) elde edilen toplam hasılat, katma değer vergisi tahsilatı ve akaryakıt miktarı yer alacaktır.

3- Akaryakıt Pompalarının Ödeme Kaydedici Cihazlara Bağlanma

Mecburiyetinin Başlama Tarihleri:

Akaryakıt pompalarının ödeme kaydedici cihazlara bağlanma mecburiyeti, taşıtlara perakende olarak (LPG, doğalgaz ve benzerleri dahil) akaryakıt satışı yapan, akaryakıt istasyonu işletmeciliği faaliyetinde bulunan birinci ve ikinci sınıf tacirlere getirilmiştir. Mecburiyetin başlama tarihleri, mükelleflerin alım güçleri, ekonomik şartlar ve bu cihazları üretecek veya ithal edecek firmaların piyasaya tam olarak cevap verebilme imkanları da dikkate alınarak aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

Buna göre, akaryakıt pompalarının ödeme kaydedici cihazlara bağlanma mecburiyeti;

a) Erişme kontrollü karayolları (otoyollar), Karayolları Genel Müdürlüğünün yol ağında Devlet Yolu olarak belirlenen yollar ve Büyükşehir Belediye sınırları ile mücavir alanları içerisindeki akaryakıt istasyonlarında (satış hasılatlarına bakılmaksızın) 01.05.2004 tarihinden itibaren,

b) Diğer akaryakıt istasyonlarında bir önceki dönem akaryakıt satışları toplamı;

- 5 Trilyon lirayı aşan mükellefler için 01.05.2004 tarihinden itibaren,
- 3 Trilyon lirayı aşan mükellefler için 01.09.2004 tarihinden itibaren,
- 1 Trilyon lirayı aşan mükellefler için 01.03.2005 tarihinden itibaren,
- 1 Trilyon liranın altında kalan mükellefler için 01.09.2005 tarihinden itibaren,

c) 01.01.2005 tarihinden sonra işe başlayan mükelleflerde ise işe başlama tarihinden itibaren 30 gün içerisinde,

başlayacaktır.

Dileyen mükellefler bu tarihleri beklemeksizin de akaryakıt pompalarını ödeme kaydedici cihazlara bağlatıp kullanabileceklerdir.

4- Ödeme Kaydedici Cihazların Onayı ve İstenilecek Belgeler:

Ödeme kaydedici cihazların üretimini veya ithalatını yapan kuruluşlar 3100 sayılı Kanunun 5 inci maddesine göre Bakanlığımıza müracaat ederek cihazlarını onaylattıracaklardır. Onay için başvuruda bulunacak üretici veya ithalatçı kuruluşlar diğer ödeme kaydedici cihazların onay işleminde olduğu gibi ödeme kaydedici cihaz ünitelerinin yanısıra lüzum görülmesi halinde yazılım ve donanımına ilişkin ayrıntılı bilgi ve belgeleri de Bakanlığımıza vereceklerdir. 5- Akaryakıt İstasyonu İşletmecilerinin Kanuni Defterlerine Yapacakları Kayıtlar:

Akaryakıt istasyonu işletmecileri bundan böyle kanuni defterlerine yapacakları kayıtlarda, totalizatörlerdeki rakamları değil, yukarıda açıklandığı şekilde düzenlenecek ödeme kaydedici cihaz fişleri, fatura ve perakende satış vesikalarında yazılı miktar ve tutarları esas alacaklardır. 167 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin(4) "akaryakıt satışlarında hasılatın pompa totalizatörlerinden tespit edilebileceği"ne dair hükmü 01.05.2004 tarihinden itibaren, IV üncü bölümünde yer alan "akaryakıt ve motoryağı satışının ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetinin dışında bırakıldığı"na ilişkin hükmü mecburiyetin başlama tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır. Buna göre, 01.05.2004 tarihinden itibaren bütün akaryakıt istasyonu işletmecileri satışlarını, mecburiyetleri başlayıncaya kadar 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre fatura veya perakende satış vesikaları ile mecburiyetlerinin başladığı tarihten sonra ise yukarıda açıklandığı şekilde ödeme kaydedici cihaz fişleriyle belgelendirmek zorundadırlar. Vergi Usul Kanununa göre düzenlenecek fatura veya perakende satış vesikalarında diğer bilgilerin yanında taşıtın plaka numarası da mutlaka yer alacaktır.

6- Ödeme Kaydedici Cihaz Bedellerinin Vergiye Tabi Kazançlardan İndirilmesi:

Bilindiği üzere, 3100 sayılı Kanunun 3482 sayılı Kanunla (5) değişik 7 nci maddesinin(1) numaralı fıkrasında "Mükellefler kullanmak üzere aldıkları ödeme kaydedici cihazların her biri için fatura bedellerinin % 40'ını, cihazın iktisap edildiği yıla ait Gelir veya Kurumlar Vergisine tabi kazançlarından indirirler." hükmü yer almaktadır.

Buna göre, akaryakıt istasyonu işletmecileri pompalarına bağlattıracakları ödeme kaydedici cihazların fatura bedellerinin % 40'ını, cihazın iktisap edildiği yıla ait verecekleri gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinde bu vergilere tabi kazançlarından indirebileceklerdir.

7- Uygulamaya İlişkin Düzenlemeler:

a) Akaryakıt pompalarına ödeme kaydedici cihaz bağlatan mükellefler, cihazlarını, kullanmaya başlamadan önce, fatura tarihinden itibaren en geç 15 gün içerisinde gerekli belgelerle birlikte (fatura, ruhsatname örneği vb.) bağlı oldukları vergi dairesine kaydettirip "Ödeme Kaydedici Cihazlara Ait

Levha"larını alacaklardır. Alınan levhalar akaryakıt istasyonunun uygun bir yerine asılacaktır.

İşi bırakan veya devreden mükellefler, işi bırakma veya devir tarihinden itibaren en geç bir ay içinde vergi dairesine müracaatla gerekli tespitleri yaptırarak, ödeme kaydedici cihazlara ait levhalarını iptal ettirip kayıtlarını sildireceklerdir. Akaryakıt istasyonlarını devralan mükellefler ise vergi dairesinin gerekli tespitleri yapmasını müteakip yukarıdaki esaslar çerçevesinde başvurularını yapıp cihazlarını kullanabileceklerdir.

b) Akaryakıt pompalarını ödeme kaydedici cihazlara bağlatan mükellefler, ay içinde elde ettikleri hasılat ve katma değer vergisi tahsilatını gösteren aylık mali hafıza raporlarını, diğer mükelleflerde olduğu gibi o aya ait katma değer vergisi beyannamesine ekleyerek vergi dairelerine vereceklerdir.

c) Akaryakıt pompalarının bağlanacağı ödeme kaydedici cihazların üretimi, mühürlenmesi, satışı ve satış sonrası bakım-onarım hizmetleri; 3100 sayılı Kanunun konuyla ilgili genel tebliğlerinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yapılacaktır. Şu kadar ki arızalanan ödeme kaydedici cihazların tamiri, bakım-onarım servislerine yapılacak başvurudan itibaren en çok 48 saat içerisinde gerçekleştirilecektir.

d) Akaryakıt istasyonlarında bulunan ancak taşıtlara satış yapmayan (gazyağı vb.) pompalar da yukarıdaki esaslar çerçevesinde ödeme kaydedici cihazlara bağlanacaktır.

e) Akaryakıt istasyonlarında taşıtlara akaryakıt satışının yanında başka faaliyetlerde de (lokanta, market vb.) bulunulması ve pompaların bilgisayara bağlı olması halinde, diğer faaliyetler için kullanılan ödeme kaydedici cihazların, pompaların bağlı olduğu bilgisayara bağlanması veya bilgisayara bağlanmadan münferiden kullanılması mümkün bulunmaktadır. Anılan ödeme kaydedici cihazların pompaların bağlı olduğu bilgisayara bağlanması halinde sistem, 3100 sayılı Kanunla ilgili 31 Seri No.lu Genel Tebliğde**(6)** sayılan özellikleri taşıyacaktır.

f) Yukarıda belirtilen haller dışında istasyon sahibi tarafından pompalardan gerçekleştirilecek akaryakıt çekişlerinde, fişin plaka bilgisi bölümüne, çekiş ne amaçla yapılmışsa "test, sevk vb." ibaresi girilecektir.

g) Pompa ve ödeme kaydedici cihazlar, Türk Standartları Enstitüsünce belirlenecek standartlara sahip olacaktır.

h) Yukarıda belirlenip açıklanan usul ve esaslara uymayanlar hakkında işledikleri fiile göre, 3100 sayılı Kanunve 213 sayılı Vergi Usul Kanunuhükümlerinde yazılı cezalar uygulanacaktır.

Tebliğ olunur.

(1) 15.12.1984 tarih ve 18606 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır

- (2)** 07.09.1991 tarih ve 20984 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
- (3)** 01.05.1986 tarih ve 19094 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
- (4)** 31.12.1985 tarih ve 18975 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
- (5)** 05.11.1988 tarih ve 19980 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
- (6)** 10.05.1991 tarih ve 20867 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026